అనగనగా ఓ మంచి కథ

అదృష్టవంతుడు

- బలివాడ కాంతారావు

(1984 ఆగస్టు 15 ఆంధ్రపత్రిక నుంచి)

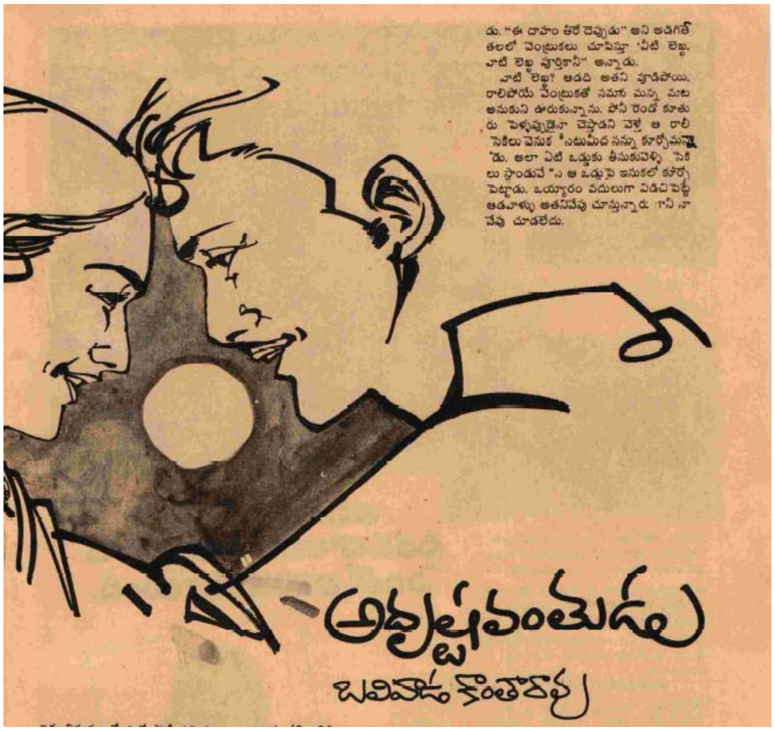

నరసింహం చిన్నాన్న, అంటే మెచ్చుకోవటమో, తిట్టుకోవటమో వేర్వేరు సమయాల్లో వేర్వేరు కారణాలకు జరిగింది.

ఒకే ఇంటి పేరుండబట్టి చిన్నాన్న అని పిల్చేవాడినిగానీ, అసలు వాళ్ళకూ, మాకూ అట్టే సంబంధాలు లేవట. మా ఊరికి అయిదుమైళ్ళ దూరంలో వున్నా, రోజూ మా ఊరి మనిషిలానే ఉండేవాడు. ఆ రోజుల్లో అతని అపురూపమైన రూపు ఒక ఆకర్షణ అయితే, అతని గొంతు గలగల పారే గంగా ప్రవాహం. గంధర్వుడు దిగినట్లు రాలీ సైకిలు మీదనించి దిగేవాడు. తెల్లని గ్లాస్కో పంచెమీద, మరీ తెల్లని లాల్చీ వేసుకుని వచ్చేవాడు. మీసాలకు కూడా సంపంగి నూనే రాసేవాడేమో ఘుమఘుమ సెంటు వాసనేసేది. డబ్బు విరజల్లేవాడు. నాకు కొబ్బరి ఉండలు కొనిచ్చేవాడు.

మా అమ్మ మొదలు మా వీధిలో ఆడవాళ్ళకు అతనంటే భయంగా ఉండేది. ఎందుకా భయమో ఆ వయస్సులో నాకర్థంకాలేదు. అదృష్టవంతుడు కాబట్టి కలవారి ఇంటికి ఒక్కడై పుట్టాడు. అనుభవించి సుఖపడ్తున్నారన్నట్లు కొందరు మాటాడేవారు.

ఈ అనుభవం, సుఖం గురించి నేను ఇతని వద్ద తెలుసుకోవాలని పెద్దవాడినయ్యాక ప్రయత్నించకపోలేదు. ఒకసారి కలుసుకున్నప్పుడు "నీ తొలి ప్రణయం గురించి చెప్పగలవా, చిన్నాన్నా?" అని అడిగాను.

"నన్నెందుకు అడుగుతావు? ఊర్లో వాళ్ళనడుగు" అనేశాడు.

ఈ నాజూకు విషయం గురించి ఊర్లోవాళ్ళ వరకెందుకు వెళ్ళాలని మా నాన్నతో అన్నాను.

"నరసింహం చిన్నాన్న వాళ్ళ నాన్న మాట వినేవాడు కాదా?"

"నేనే ఆ రోజుల్లో ఒకసారి వెళ్ళి 'నీ కొడుకు మా ఊరొచ్చి పాడైపోతున్నాడు. కట్టుదిట్టం చెయ్యమంటే ఇదేదో మహా గొప్ప పని అనుకుని ఏమన్నాడో తెలుసా?"

"ఏమన్నాడు?"

"అందమైన ఆడవాళ్ళను ఆకర్షించిన అదృష్టవంతుడు నా కొడుకు. అందుకే ఏవగించుకుంటున్నావా అని నన్ను తిట్టాడు రా."

"ఈ విషయంలో ఊర్లో పోటీపడి చిన్నాన్న ఒకసారి దెబ్బలు తిన్నాడట"

"బంగారంబొమ్మ ఆ గోపిక. ఈ గోపాలుడి వెంట పడితే ఆ మొగుడన్నవాడు దాన్ని చితక తన్నాడు. వీడు దొరకలేదు. విశేషం ఏమంటే, వారం రోజులనాడు వాళ్ళింట్లోనే మకాం పెట్టి ఆ కొంప కూల్చేశాడు."

నరసింహం చిన్నాన్న బ్రహ్మచారిగా పోనీ ఎన్ని డొంకలంట తిరిగి గోడలు గెంతి కథానాయకుడైనా, పెళ్ళయినాక ఒక క్రమమైన జీవితానికి అలవాటు పడ్డాడేమో.

"పెళ్ళయ్యాక పిల్లలు కలిగారు కాబట్టి పాతను మరిచిపోయావా?" అంటే,

నవ్వుతూ "నేనింకా స్టేజి ఎక్కుతూనే ఉన్నాను. నాకింకా డిమాండు ఉంది" అన్నాడు సగర్వంగా.

ఆస్తి తరిగినా ఇంకా ఆ రాలీ సైకిలు మీద మా ఊరు వస్తూనే ఉన్నాడు. ఇద్దరి కూతుర్లలో ఒక కూతురి పెళ్ళి చేశాడు. ఆ పెళ్ళిలోనూ "నీ అనుభవం చెప్పవా" అని అడిగాను.

"ఇంకా దాహం తీరందే?" అన్నాడు.

"ఈ దాహం తీరేదెప్పుడు" అని అడిగితే తలలో వెంట్రుకలు చూపిస్తూ 'వీటి లెఖ్ఖ. వాటి లెఖ్ఖ పూర్తికానీ' అన్నాడు.

వాటి లెఖ్ఖ? ఆడది అతని వూడిపోయి రాలిపోయే వెంట్రుకతో సమానమన్న మాట అనుకుని ఊరుకున్నాను. పోనీ రెండో కూతురి పెళ్ళప్పుడైనా చెప్తాడని వెళ్తే ఆ రాలీ సైకులు వెనుక సీటుమీద నన్ను కూర్చోమన్నాడు. అలా ఏటి ఒడ్డుకు

తీసుకువెళ్ళి సైకిలు స్టాండు వేసి ఆ ఒడ్డుపై ఇసుకలో కూర్చోపెట్టాడు. ఒయ్యారం వదులుగా విడిచిపెట్టే ఆడవాళ్ళు అతనివేపు చూస్తున్నారుగానీ నా వేపు చూడలేదు.

చీకటైపోయింది. లేచిపోతూ "నీలాటి రేవులో ఏం చూశావు?" అన్నాడు.

"చూశాను కానీ మనసు కట్టుకున్నాను" అన్నాను.

అతను ఒక్కొక్క ఆడదాన్ని ఆమె కట్టుకున్న చీర రంగుతో పోల్చి భంగిమలు వర్ణిస్తూ తన ప్రతాపం సగర్వంగా చెప్పుకున్నాడు.

"నాకు ఈ వర్ణనలు అఖ్ఖర్లేదు. కనీసం నీ భార్య ఎదురుగా ఎలా మసిలావో చెపితే చాలు" అన్నాను.

"ఏం? నా గురించి కథ రాస్తావా?"

"కథ కాదు. నవల రాస్తాను."

"పీకలు కోసే వాడికీ ఏదో ఒక న్యాయం ఉంటుంది. అది నీకు అన్యాయం కావచ్చు. వాడి న్యాయం వాడిది. సుఖపడవద్దనడానికి నీకేం హక్కుంది" అన్నాడు.

"సుఖానికి నిర్వచనం చెప్పగలవా?" అని అడిగుదామనుకున్నాను గానీ అతనితో వాదించి నేను ఏదీ తెలుసుకోలేను. రెండు రకాల జీవితాలను జీవించే వ్యక్తి రెండు గుర్రాలపై నిల్చుని స్వారీ చేసేలాంటివాడే. 'అలా స్వారీ చేసే తెగువ ఎలా వచ్చింది ' అని తెలుసుకోవడమే నా ఉద్దేశం.

ఆ రెండేళ్ళలోనే అతని భార్య పోయిందని తెలిసి వెళ్ళాను. కనీసం ఇప్పుడైనా ఇతనిలో మార్పు వస్తుందని ఆశించాను. ఈ చావును చాలా చులకనగా తీసుకున్నాడు. ఎవరు మాత్రం మిగిలిపోతారన్నాడు. విలాసాలకు వెచ్చబెట్టగా మిగిలినది భుక్తికి సరిపడని రోజులొచ్చేశాయని గ్రహించాను. ఇప్పుడు సెంటు వాసన వెయ్యలేదు. మడతలు లేని బట్టలు వేసుకుంటున్నాడు. టైర్లు అరిగిన ర్యాలీ సైకిలు ఒక మూలపడి వుంది.

ఈ పరిస్థితిలో ఎవరైనా దగ్గర చేరారా అంటే అదీలేదు. కన్న కూతుర్లే దూరదూరంగా ఉన్నారు. అనుభవించింది జ్ఞప్తికి ఉంటే ఏ గోపికైనా కాస్త వండిపెట్టి పంపించేది. అదేం లేదు. నేను వెళ్ళేసరికి అతనే వండుకుంటున్నాడు. రెండు రోజులున్నా నాకు ఇతని గురించి తెలిసిందెక్కువేమీ లేదు. అతని నోట విందామని ప్రయత్నించినా లాభం లేకపోయింది. ఇవన్నీ అతనికి వచ్చిన కష్టాలని, స్వజనం చేసిన పాపాల ఫలితం అని పైవాళ్ళు అనుకున్నా అతనలా తీసుకోవటం లేదు. తన సుఖంలో ఇదో భాగంగా తీసుకుని ధీమాగా మాటాడుతున్నాడు. తిరిగి వెళ్ళిపోతుంటే కొంతవరకు నన్ను సాగనంపాడు. త్రోవలో అన్నాను.

"నేను కొన్ని ప్రశ్నలు వేస్తాను. జవాబు చెప్తావా, చిన్నాన్నా ?"

"ఆ ప్రశ్నలేవో విననీ" అన్నాడు.

"పిన్ని పోయింది కదా ఆమె అభిమానానికి చిహ్నంగా గుర్తు చేసుకోవడానికి ఏదైనా ఊహ మిగిలిందా?"

"ఇంకో ప్రశ్న."

"పిల్లల అభిమానాలంటూ ఏమైనా గుర్తుందా?"

"ఇంకో ప్రశ్న."

"ఇంతమంది వలపులను కెలికావు కదా! ఏ ఒక్క వలపైనా పున్నమి వెన్నెలలా నిత్యం నీ మనసులో వెలుగుతోందా?"

ఫక్కున నవ్వాడు.

"ఏం నవ్వుతున్నా"వంటే

"నా నవ్వులోనే సమాధానం ఉంది. వెతుక్కో" అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ కలయిక తరవాత నేను ఉద్యోగరీత్యా దూరప్రదేశాలకు వెళ్ళిపోయాను. రెండేళ్ళు పోయాక మా ఊరు వెళ్ళేటప్పుడు చిన్నాన్నను కలుసుకుని ఈసారి ఎలాగైనా అతనిని కథానాయకునిగా మలిచే నా నవలకు కావలసిన సరంజామా కూర్చుకుందామని బయలుదేరుతుంటే మా నాన్న అడిగారు..

"ఎక్కడికి?"

"చిన్నాన్న దగ్గరకు."

"వాడు అక్కడ లేడు."

"మరెక్కడ ఉన్నాడు?"

"ఎక్కడున్నాడో తెలీదు."

"ఇప్పుడు, పొలం అంతా వదలి సన్యాసుల్లో చేరాడా?"

"అవన్నీ అమ్మేశాడు."

"అమ్మేసి..?"

"తన చిన్న కూతురు వయసులో ఉన్న ఒయ్యారిభామను లేవదీసుకు పోయాడు."

నేను అలాగే నిల్చుండిపోయాను.

"మా వంశాన్ని అప్రతిష్టపాలు చేసేశాడు. వాడి ఖర్మ వాడనుభవిస్తాడులే" అని మా నాన్న తీర్పుకూడా ఇచ్చేశారు.

ఇంచుమించు అయిదేళ్ళవరకు అతని జాడ తెలియకపోయినా, అతను నా మనసులో తిరుగుతూనే ఉన్నాడు.

ఒకసారి మా ఊరు వెళ్ళినప్పుడొక విషయం తెలిసింది. చిన్నాన్న గురించి నేను విన్న వ్యాఖ్యానాలివి:

"గోకి దురద తెచ్చుకున్నోళ్ళ గురించి మరిచిపో" అన్నాడు మోటుగా ఒకడు.

"అదికాదురా అతను కన్ను గిటితే ఆడవాళ్ళు అతనితో లేచిపోయే వాళ్ళని ఎంత గర్వపడేవోడు. ఇది ఇంకొకడితో లేచిపోయి అతగాడి గర్వానికి చెప్పు దెబ్బ కొట్టింది కదరా! అందుకే కూలిపోయాడు."

"వాడికా.. ఇప్పుడు గతీ చెడింది. మతీ చెడిం"దని మా నాన్న అంటే.

మా దాయాది అన్నాడు. "సాగినన్నాళ్ళూ రంకుతో సుఖపడ్డాడు. సాగనప్పుడు మరి జారిపడడా?"

"తన కూతురి వయసు కుర్రది. పాపభీతికన్నా ప్రజాభీతైనా ఆలోచించలేదే?"

"అందుకే దేముడలా చేశా"దని ఇకొకడు కలుగజేసుకున్నాడు.

"దేముడిమీద నిష్టూరం ఎందుకేస్తావు? దేముడిస్తాడు గానీ వండి వార్చి వాతలేస్తాడా?"

"మరి ఈ గతేంటి? అంత బతుకు బతికినోడు ఛస్తే కాలుపట్టి ఈడ్వడానికైనా ఎవరైనా వెళ్తారా?"

"చేసిన పాపానికి నరకం ఇక్కడే అనుభవిస్తారంటారు. మనం ఆపగలమా?"

ఈ మాటలన్నీ వింటూంటే చిన్నాన్న గురించి ఏం రాస్తానని అనిపించినా పుడమి తల్లినించేకాదు, పామునించి కూడా ఏదో ఒక విషయం నేర్చుకోడానికి మనిషికి వీలౌతుందని బయలుదేరాను.

ఆ ఊరు ఆంధ్రా – ఒరిస్సా బార్డరులో ఉంది. రెండు రాష్ట్రాల సరిహద్దులను వేరుచేసే ఏరు మహేంద్ర తనయ ఒడ్డునే ఆ ఊరు. ఊరు శివార్లలో నది ఒడ్డునే జగన్నాథ స్వామి వారి ఆలయం ఉంది. ఆ ఆలయానికి ఆనుకుని పూజారి ఉండడానికి ఒక చిన్న ఇల్లు పెద్ద వరండాతో ఉంది. ఆ వరండా మీద నులక మంచం మీద మా నరసింహం చిన్నాన్న పడి ఉన్నాడు. ఆ మధ్య పాపిడి ఉంగరాల జుత్తు లేకపోతే నేను అతనిని పోల్చుకోలేక పోయేవాణ్ణి.

ఇదివరకు ఎన్నడూ కనిపించని ఎముకలు కనిపిస్తున్నాయి. కండలు కరిగిపోగా, చర్మం ముడతలు దేరిపోయింది. పక్షవాతంతో మంచమ్మీద నుంచి లేవలేకపోతున్నాడు. మూతి వంకరవటం వల్ల మాటలు సరిగా రాలేదు. అసలు మాటాడలేనంత నీరసంగా కనిపించాడు. ముసలితనంలో కూడా వయసుతో వెలుగొందుతాడనుకున్నాం. అలాంటిది వయసు ముదరకుండానే ముసలివాడైపోయాడు. ముడతలు పడ్డ ముఖం వేపు చూస్తుంటే లెక్కకు మిగిలిన తల వెంట్రుకలు కనిపించాయి.

పూజారి ఇంట్లో ఎవరూ ఉన్నట్లు లేరు. నేను వెళ్ళేసరికి మధ్యాహ్నం మూడు దాటిపోయింది. నాకు చిన్నాన్నను చూపించి పూజారి ఇప్పుడే వస్తానని వెళ్ళాడు. ఇదే సమయం అనుకుని నేలమీద కూర్చుని తన చెవి దగ్గరగా నోరు పెట్టి "నీ తొలి ప్రణయం గురించి చెప్పగలవా చిన్నాన్నా?" అని అడిగాను.

కాస్సేపు జవాబు వస్తుందేమోనని చూశాను. అతనిలో చలనం లేదు. వినబడలేదేమోనని చెవి దగ్గరగా జరిగి మళ్ళీ అడిగాను. ఏదో జవాబు వచ్చిందని ముందుకు వంగితే "గుర్తులేదు" అన్నాడు.

ఇతను కాస్త బలంతో ఉన్నాడని, మతి తప్పలేదన్న విశ్వాసం నాలో కలిగింది. ఏంలేకపోయినా జీవితం ఇక్కడ సాగిపోగల అదృష్టవంతుడనిపించింది. అందుకే ఇతని నోట నా ప్రశ్నలకు జవాబు విందామన్న పట్టుదల వచ్చేసింది.

"పిన్ని ఎప్పుడైనా నీ ఎదురుగా ఏడ్చిందా?"

"గుర్తులేదు" అంటూ సైగ చేశాడు.

"పోనీ పిల్లలు నీ గురించి.."

"గుర్తులే"దన్న సైగ చేశాడు.

గుర్తున్నా చెప్పడంలేదన్న అక్కసు నాలో పెరిగిపోతోంది. ఈ పరిస్థితిలో కూడా ఇతను ఆత్మాభిమానంతో అన్నీ దాపరికం చేస్తున్నాడనిపించి గట్టిగా అడిగాను.

"నీ జీవితంలో అనుభవించిన దాని గురించి చెప్పు."

"గుర్తులేదు"

"పోనీ నువ్వు అనుభవించిన సుఖం గురించి చెప్పు" అన్నాను.

"గుర్తులేదు."

"అనుభవం గుర్తులేదు. సుఖం గుర్తులేదు. ఏదీ గుర్తులేదు. నువ్వు మనిషివైతే గుర్తు ఉండేది. జంతువులకే ఏదీ గుర్తుండదు. జంతువు గురించి నేనేం రాస్తాను?" అంటూ చప్పున వచ్చిన కోపంతో లేచిపోబోతూ వెనకనే ఆ పూజారి ఉన్నట్లు గుర్తించాను. అతను నా మాటల్లో ఏం విన్నాడోగానీ ఆ ముఖంలో చిరునగవుతో నా కోపాన్ని దిగమింగజూశాడు. పూజారి వయసు చిన్నాన్న వయసంతే ఉంటుంది. ఎర్రటి గావంచతో ఒళ్ళు కప్పుకున్నా, మెడలో రుద్రాక్ష మాల కనిపిస్తోంది. ముడుకులు దిగని తెల్లని పంచె కట్టుకున్నాడు. ముఖంలో గంధంతో నిలువు బొట్టు పెట్టుకుని ఉన్నాడు.

"వెళ్తాను" అన్నాను.

"ఈ ఒక్కరాత్రి ఉండి నా పాకం రుచి చూడవా, బాబూ?"

ఆ మాటల్లో విధేయత స్ఫురించగా కాదనలేకపోయాను. అది కాకుండా నేను తిరిగి రావడానికి బస్సు లేదు. నేను ఒకసారి ఆలయం చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేసి ఏటివేపు వెళ్ళాను. ఏటిలో ముఖం, కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుందామనుకున్నాను కానీ ఆ నీలి నీటిని చూడగానే స్నానం చేయ మనసైంది. పూజారి వంట పూర్తిచేసి ఏటిలో స్నానానికి వచ్చాడు. తడి బట్టలతోనే వెళ్ళాడు. పట్టు పంచె కట్టుకున్నాడు. జగన్నాథునికి దీపారాధన చేసేటప్పుడు చేతులు కట్టుకుని బయట నిల్చున్నాను. హారతి పళ్ళెరాన్ని నాకే కాదు, చిన్నాన్న దగ్గరకు కూడా తీసుకు వెళ్ళి హారతి కళ్ళకు అద్దాడు. చీకటి పడ్డాక చిన్నాన్న మూలుగు వినిపించింది. కొద్దిగా వణుకుతున్నట్లు అనిపించింది. మంచం గదిలోకి ఈడ్చాడు. ప్రమిదలో దీపం.

మొదట చిన్నాన్నకు తినిపించాడు. తరవాత ఇద్దరం రెండు అరటి ఆకుల్లో తిన్నాం. పప్పు, అన్నం, దొడ్లో టొమాటో కాయలు ఉడకవేసిన కూర. తియ్యని ఖర్జూరం పచ్చడీ.

తింటుంటే నాకేంటో ఎప్పుడూ నా జీవితంలో ఇంత తృప్తిగా తినలేదనిపించింది. ఎందుకు నాలో ఈ భావన రావాలని నా మనసు పరిపరి విధాల పోతోంది. ఆ రాత్రి ఆలయ మండపంలో దేవుని వేపు తిరిగి ఆ పూజారి దైవ సంకీర్తన చేస్తున్నాడు. ఆ మధురమైన గొంతుక నా మనస్సును ఆ ప్రభువు నందనవనమునకు అల్లుకుపోతోంది. ఏదో జ్యోతి వెలుగుతూ జీవితపు లోతులు చూడమన్నట్లుందా వాతావరణం.

అతను చాలా రాత్రివరకూ నిద్దరపోలేదు. మాటిమాటికీ లేస్తూ చిన్నాన్న క్రింద సేవజేస్తున్నాడు. అతను సేవచేస్తుంటే బహుశః తన భార్య ఉన్నా అలా చేసేది కాదేమో? చిన్నాన్నకి పూజారికీ ఏదో ఒక అనుబంధం ఉండి ఉంటుంది. బాల్య స్నేహితులో, లేక చిన్నాన్న వలన ఈ పూజారి ఏదైనా ఉపకారం పొందాడేమో? ఈ ఆలోచనలతో నాకూ నిద్దరపట్టలేదు. నేను కదలటం చూసి ప్రక్కనున్న చాపమీద దొర్లుతున్న పూజారి అడిగాడు.

"నిద్దుర రాలేదా, బాబూ?"

"లేదు."

"నీ గురించి ఏ ప్రశ్నలైనా వెయ్యొచ్చా?"

కొంప తీసి ఇతనూ ఒక రచయిత కాదు కదా? లేక నేను చిన్నాన్న చెవిదగ్గర వేసిన ప్రశ్నలన్నీ విన్నాడేమో? అవే నా మీద ప్రయోగించడు కదా? కొంతసేపయ్యాక "అడగండి" అన్నాను.

"మీ నాన్నగారు నిన్ను చిన్నప్పుడు తప్పుచేసినందుకు కొట్టారా?"

"కొట్టారు."

"బడిలో గురువుగారు చెవులు నులిపాడు కదూ?"

కొంపతీసి పూజారికి కర్ణ పిశాచిగాని ఉందేమోనన్న అనుమానం వేసినా నిజం దాచలేదు.

"చెవులు నులవడమేకాదు. కోదండం ఎక్కించాడు."

"మరి మీ అమ్మ చెప్పిన మాట వినకపోతే ఏం చేసింది?"

"ఒకపూట తిండి పెట్టలేదు. ఎంత ఏడ్చానో?"

"పెళ్ళయ్యాక నీ భార్య ఎప్పుడైనా నీ ప్రవర్తన సరిలేకపోతే బుద్ధి చెప్పిందా?"

"అవునవును. నాకు బుద్ధి చెప్పడానికి కొన్నాళ్ళు కన్నవారింటికి వెళ్ళిపోయింది."

"నువ్వెంత అదృష్టవంతుడివి, బాబూ!"

"అంతమందిచేత తిట్లూ, పోట్లూ తినటం అదృష్టమా?"

"అవే నిన్ను మనిషిని చేశాయి. అవి లేకే మీ చిన్నాన్న..."

"అయితే ఆ జంతువు కింద ఇంత సేవ ఎందుకు చేస్తున్నారు? అతనివలన మీరేదైనా ఉపకారం పొందారా?"

"నా సుఖం కోసం."

కాస్సేపు నా నోటంట మాట పెగల్లేదు.

"మీలా మనిషి ఆకారంలో తప్ప మీకూ ఇతనికి అనుబంధం అల్లుకోవలసిన ఎటువంటి గుణాలూ లేవు. అతను ఎన్నో పాపాలు చేశాడు. అలాంటి వాని క్రింద ఎటువంటి ఉపకారం పొందకుండా రాత్రీ పగలూ ఇంత సేవ చేస్తున్నారు. మీరు అనుకున్న ఈ సుఖం స్వరూపం ఏమిటో నాకు అర్థం కావటంలేదు."

కాసఏపు నిశ్శబ్దం తరవాత అన్నాడు.

"దేవుని స్వరూపం తెలుసుకున్న వాడే సుఖం స్వరూపం తెలుసుకోగలడని నా విశ్వాసం."

చీకటిలో కూడా అతని చిరునగవు నాకో దివ్యజ్యోతిలా కనిపించింది.

COMMENTS